

A megújítás főbb összetevői:

- A koncepció új, átfogóbb és tartalmilag mélyebb megközelítésű elemekkel bővült
- Új elem a koncepcióban, hogy középpontba helyezi az önkormányzati részvételt
- A bűnmegelőzési pályázatoknál egyre több pályázatot részesíti előnyben azon településeket, amelyek koncepcióval és intézkedési tervvel rendelkeznek
- Együttműködés és partnerség fejlesztése
- Megelőzés, beavatkozás és utógondozás fejlesztése
- Jelzőrendszer fejlesztése
- Tájékoztatás, kommunikáció fejlesztése
- A település biztonság és a közterületek biztonságának párhuzama
- Közlekedésbiztonság
- Demográfiai helyzetre és a munkaerő-piacra vonatkozó adatok
- Az Egyeki Rendőrőrs bűnügyi statisztikájának elemzése

Egyek nagyközség közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója

1. A közbiztonsági koncepció célja, feladata

2. Helyzetelemzés

2.1 Merre halad a világ?

2.2. Magyar sajátosságok

2.3 Egyeki helyzetkép

2.3.1. Egyek demográfiai helyzete

2.3.2. Egyek geográfiai helyzete

2.3.3. Bűnügyi – közlekedési helyzetkép

2.3.4. Megelőzés területei

Áldozatvédelem

Gyermek-, fiatalkori bűnözés, sértetté válás

Családon belüli erőszak kezelése

Időskorúak védelme

2.3.5. A balesetek megelőzése érdekében tett intézkedések

2.3.6. Önkormányzat bűnmegelőző tevékenysége

2.3.7. A tűz és katasztrófavédelmi körkép

2.4. A közbiztonság feladatellátása

2.4.1. Az állam szerepe

2.4.2. Megyei feladatellátás

2.4.3. Önkormányzat feladatai

2.5. A közbiztonság feladatellátásának intézményrendszere Gödöllőn

2.5.1. Rendőrség

2.5.2. Önkormányzat

Polgármesteri Hivatal

• Település-üzemeltetés

• A Egyek Nagyközség Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodájának a közbiztonsággal és bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatai

• Közoktatás, képzés, felvilágosítás

• Egészségügy

2.5.3. Tűz és katasztrófavédelem

2.5.4. Egyéb intézmények

2.5.5. Polgárőrség, Egyeki Polgárőr Egyesület

- 2.5.6. Magánvállalkozások
- 2.5.7. Civil szervezetek, alapítványok, lakossági kezdeményezés
- 2.5.8. Együttműködés az egyes szereplők között
- 2.5.9. Nyilvánosság
- 2.5.10. Működési feltételek

3. Swot analízis

4. A közbiztonság fejlesztése

- 4.1 Célok
- 4.2. Prioritások
- 4.3. Elvégzendő feladatok

Bevezetés

A rendszerváltozást követően a bűnözés hazánkban ugrásszerűen megnövekedett. Az ismertté vált bűncselekmények zöme a lakosság vagyoni és személyes biztonságát veszélyezteti az életminőséget kedvezőtlenül befolyásolva. A társadalom és a polgárok védelmi rendszerében nem következett be változás, késik az önvédelmi mechanizmusok kifejlesztése.

A közbiztonsághoz, a biztonságos élethez való jogot alkotmányos jogként értelmezve mára bizonyossá vált: az állam nem képes minden esetben magas színvonalon garantálni polgárai számára a (köz) biztonságot, képtelen valamennyi polgárát megvédeni az áldozattá válástól.

A közbiztonság a társadalmi együttélés rendjének jogilag szabályozott tényleges állapota. Hatással van a polgárok mindennapi életére, befolyásolja a beruházási szándékot, az idegenforgalmat, meghatározza az egyes települések életminőségét.

A közbiztonság szervezeti, szakmai, pénzügyi feltételeinek megteremtése állami, azaz elsősorban kormányzati feladat. Azonban a közbiztonság megteremtése érdekében elengedhetetlen a helyben hatékony eszközrendszer kialakítása.

Nagyközségünk közbiztonsági helyzete megoldandó problémák halmaza, melyre hatékony és eredményes reagálás összefogással valósítható meg. A helyi társadalmat fel kell készíteni a megelőzés lehetséges módjaira, erősítendő a felelősség érzet, valamint a jogkövető magatartás. A morális értékrend stabilizálódása hosszú távon segíti az egységes fellépést.

A bűnözés elleni küzdelem egyik kézenfekvő módja a bűncselekmények felderítése és az elkövetők büntetőjogi felelősségre vonása. Helyi szinten elsősorban a bűnmegelőzésre kell fektetnünk a hangsúlyt. Az átgondolt bűnmegelőzési stratégia hozzájárul a gazdaság fejlődéséhez, a piac biztonságos működéséhez. A bűnmegelőzési intézkedések költségeit olyan befektetésnek kell tekintenünk, amely hozzájárul a bűnözés okozta erkölcsi és anyagi károk csökkentéséhez.

A közbiztonság a szakemberek által elfogadott megfogalmazás szerint *„a társadalmi együttélés rendjének – adott időszakban és helyen – jogilag szabályozott olyan tényleges helyzete, amelyben az emberek élete, személye javai és jogai biztosítottak az illetéktelen támadástól, a közbiztonság infrastrukturális tényező is, a gazdaság működésének üzemén kívüli feltétele, amely befolyásolja a beruházási szándékot, az idegenforgalmat, a termékek előállítás költségét, az állampolgárok mindennapjait, hangulatát, a letelepedési kedvet”*. A közbiztonság helyzetét az objektivitásra való törekvés és az összehasonlíthatóság érdekében különböző mérő számokkal jellemzik, ettől azonban eltérhet, olykor jelentős mértékben el is

tér a relatív biztonság érzete, amelyet a település lakossága érez, és amely elsősorban a személyek ellen elkövetett erőszakos cselekmények következtében kialakuló szubjektív érzés.

Jelentős mértékben függ:

- ♣ a lakosság összetételétől,
- ♣ a korcsoportok megoszlásától,
- ♣ egészségügyi, mentális és szociális helyzetétől,
- ♣ műveltségi szintjétől,
- ♣ a munkanélküliség arányától,
- ♣ a település szerkezetétől,
- ♣ lakásviszonyoktól és még számos
- ♣ egyéb tényezőtől.

A közbiztonságot befolyásoló alapvető elemek:

- ♣ a bűnmegelőzési tevékenység,
- ♣ a bűnüldözés és
- ♣ az igazságszolgáltatás.

A közbiztonságot ugyan javítja bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás hatékony működése, de jelentős javulást a széleskörű, „társadalmiasított” bűnmegelőzés hozhat, amely a közösségek, az intézmények, a gazdasági szereplők és az állampolgárok önvédelmi képességét, bűnözéssel szembeni védettségét növelik. A helyi bűnmegelőzési stratégia tehát a közbiztonsági koncepció része, kapcsolódik a bűnüldözéshez és a büntető igazságszolgáltatáshoz.

A bűnmegelőzés: *„az Európai Unió Tanácsa 2001. május 28-án hozott döntése értelmében a minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével”.*

Más megfogalmazásban a Bűnmegelőzési Nemzeti Stratégia szerint *„a korszerű társadalmi bűnmegelőzési stratégia a társadalom önvédelmi képességeit fokozó, államilag vezérelt illetve támogatott szakmai és civil mozgalom. Olyan célkitűzések összessége, amelyekkel mérsékelni kell a bűncselekményeket előidéző okok hatását, csökkenteni kell a sértetté válás veszélyét, növelni az egész közösség biztonságát, ezáltal javítani az élet minőségét és egyben az emberi jogok érvényesülését. Ezzel a társadalmi bűnmegelőzési stratégia hozzájárul a gazdaság fejlődéséhez, a piac biztonságos működéséhez, a bűnözés okozta erkölcsi és anyagi károk csökkentéséhez.”* Az önkormányzatoknak, hangsúlyozva az állami szerepvállalás szükségességét, elsősorban a bűnmegelőzés terén vannak feladatai, a közbiztonsági koncepció ezért ezt a területet kiemelten kezeli.

A közbiztonsági koncepció elkészítésének alapvető célja annak kidolgozása, hogy hogyan lehet elősegíteni a közbiztonság javítását, összehangolni a közbiztonsággal, kiemelten a bűnmegelőzéssel összefüggő, tevékenységet, meghatározni a tennivalókat, részt venni a forrásteremtésben, szükség esetén az alaptevékenységet nem veszélyeztetve részt venni vállalkozásokban, a nagyközség jó hírét kelteni és terjeszteni, lobbizni a különböző hazai és nemzetközi szervezeteknél, kedvező klímát teremteni a vendégek és a turisztikai szolgáltató vállalkozások számára. Célunk a jelenlegi helyzet feltárása, a lakosság biztonságérzetének javítása, a különböző szereplők tevékenységének összehangolása, közbiztonságot javító, elsősorban bűnmegelőzést szolgáló intézkedések megalapozása, ezáltal a közbiztonsági mutatók javítása.

A közbiztonsággal kapcsolatos tennivalók rendezése már csak azért is fontos kérdés Egyek nagyközség számára, mert vannak elemek, amelyek már eleve részét képezik a gazdasági programunknak.

Az egységes koncepció hozhat átütő sikert és eredményeket, ellenkező esetben a szétforgácsolt közbiztonsági tevékenység, a külön- külön egyébként jó megoldások csak

gyöngíthetik a szereplők célirányos és eredményes fellépését. A fentiek alapján egyértelműen következik, hogy Egyek nagyközség számára a közbiztonság egységes és átgondolt irányítási rendszerben történő működtetése nem fakultatív kérdés, hanem szorító szükségszerűség

A koncepció elkészítését indokolja:

- ♣ A 90-es évek társadalmi, gazdasági és politikai változásai új kihívások elé állították Egyek közbiztonságban tevékenykedő, sok esetben új szereplőit. A lakosság egy része jelentős értékeket halmozott fel lakásában, nagy értékű gépjárművek kerültek az utcára, sok új kereskedelmi kisvállalkozás jött létre. Megszűnt a szocialista nagyüzem. Kisgazdaságok jöttek létre.
- ♣ Romlott a foglalkoztatás helyzete. Új kihívásként jelenik meg a munkanélküliség.
- ♣ Hazánk belépett az Európai Unióba, s ezzel más alapokra helyeződtek a nemzetközi kapcsolatok, a nyitott határ miatt új típusú bűncselekmények, elkövetési módok, új bűnöző csoportok jelentek meg.
- ♣ Számszerűen is növekedtek a közbiztonsági tevékenységet folytató civil szervezetek, magán vállalkozások, újabb lehetőséget jelent.
- ♣ A település földrajzi helyzete, bűnügyi fertőzöttsége külön kihívást jelent a község közbiztonsággal foglalkozó szervezeteire.

2. Helyzetelemzés

2. 1. Merre halad a világ?

A globalizáció eredményeképpen lecsökkentek a távolságok, megnyíltak a határok, megnőtt a nemzetközi forgalom, a bűnözés területén is nemzetközi szervezetek jöttek létre, a háborús övezetekből megjelentek a menekültek. Gyakran nemzetközi szereplőkből kerülnek ki az áldozatok és elkövetők, kábítószer széles körben terjed, esetenként egy-egy államot is meghaladó szervezettséggel és anyagi erővel, technikai felkészültséggel. Megnőtt a határokon átnyúló bűnesetek száma, ezek közül is kiemelkedik a külföldi megrendelésre alapozott nagy értékű gépkocsi lopások száma. Új bűnözési forma terjedt el, a nemzetközi terrorizmus, míg korábban a terrorizmus országon belüli szereplőkre terjedt ki, az elmúlt években ez a tevékenység is átlépte a nemzeti határokat. Ugyancsak viszonylag új kategória a háborús bűnök elkövetése, a népirtás, az emberiség elleni bűntett, amely ugyancsak alapvetően nemzetközi jellegű. A fentiekre adott válaszként a határokon túlnyúló együttműködés megjelent a bűnüldözésben, az igazságszolgáltatásban és a bűnmegelőzésben is.

Európában az életkor meghosszabbodásával együtt folytatódik a társadalom elöregedése, nő az áldozattá válás esélye, amely új kihívást is jelent a közbiztonság szereplőivel szemben.

Világszerte növekszik a szabadidő és felértékelődnek az életmód kultúrával összefüggő elemei. Azzal, hogy több szabadidő és több pénz jut a turisztikára, a turisztika egyre nagyobb üzletté, egyes országok meghatározó bevételi forrásává válik, megnövekszik a bűnözői körök érdeklődése is ezen rétegek iránt, növekszik a turizmus veszélyeztetettsége.

Technikai eszközök fejlődése rendkívüli méreteket öltött, a bűnözés bűnüldözés közötti olló nyílik, ember- technika kapcsolódása a korábbinál jóval magasabb ismeretet és anyagi forrásokat igényel.

2.2. Magyar sajátosságok

Az 1990-es évek elején a bűncselekmények száma jelentősen megemelkedett. 1995-re a bűncselekmények száma megduplázódott, 502 ezer bűncselekményt tartottak

nyilván, az 1990-es évek utolsó harmadától pedig ezen a szinten stagnál. A növekedés jelentős részét a vagyon elleni bűncselekmények – különösen a lopások, a betöréses lopások és a rablások – számának emelkedése okozta. Az 1990-es évek elejétől kezdve új típusú fenyegetettséget jelentett a gépkocsi lopások szaporodása, az ingatlanokkal kapcsolatos visszaélések elterjedése, a maffia típusú leszámolásokat sejtető élet elleni bűncselekmények megjelenése, a csalás és az okirattal kapcsolatos bűncselekmények soha nem látott növekedése, az ezredforduló végén pedig a droggal kapcsolatos cselekmények terjedése. Az állampolgárok biztonságérzetét jelentősen befolyásolja, hogy az utóbbi években az ismertté vált bűncselekmények közel egy harmada közterületen történt. Mindezek ellenére Magyarország bűnözése – a tízezer lakosra jutó 410-450 bűncselekménnyel – nem tekinthető magasnak, az európai középmezőny alsó felében található. Ugyanez az adat Svédországban 1362, Hollandiában 1020, Németországban 833, és Ausztriában 626. A bűnözés növekedésével párhuzamosan csökkentek a bűncselekmények felderítési mutatói, 2002-ben közel 50 százalékában maradt a tettes ismeretlen.

A magyar bűnügyi helyzetet az alábbiak jellemzik:

- ♣ az ismertté vált bűnelkövetők többsége hátrányos szociális adottságokkal rendelkezik,
- ♣ a jobb szociális adottságú területek a bűncselekmények elkövetésének kedveznek, a legrosszabbak pedig „bűnkibocsátókká,
- ♣ a városok és nagyobb települések vonzzák a bűnt,
- ♣ az elítéltek és a hátrányos helyzet halmozódása,
- ♣ az ismertté vált bűnelkövetők többsége 18-39 éves férfi, akiknek közel fele vagyon elleni bűncselekményt követ el,
- ♣ a súlyos bűncselekmények többségét olyanok követik el, akik már nem először kerülnek szembe a büntető igazságszolgáltatással,
- ♣ a visszaesők felelnek a súlyos bűncselekmények többségéért,
- ♣ 37-40 ezer ismertté vált bűncselekményt ismerős és hozzátartozó sérelmére követtek el.

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények körében nálunk ma még nem az előfordulás gyakoriságára, hanem a növekedés ütemére és mértékére kell figyelni. A kábítószerrel való visszaélés ismertté vált eseteinek száma 1990-2001 között 34-ről 3930-ra, 2002-re 4779-re növekedett. 1994-ben 130 személy követett el kábítószer hatása alatt bűncselekményt, 2002-ben pedig már 1786. Magyarország ma már nemcsak fontos tranzitútvonalon, hanem célország is. Az alkoholos befolyásoltság alatt elkövetett erőszakos garázda jellegű bűncselekmények száma is közel duplájára, 28 %-ról 40 %-ra nőtt az elmúlt évtizedben.

A 90-es évektől jelentősen megnőtt a nagy értékű gépkocsik száma, a lakásokban ugyancsak egyre jelentősebb értékeket halmoznak fel, és megjelentek az utcán, az állampolgárok kezében az ugyancsak értékes eszközök, a mobiltelefonok és egyéb elektronikai eszközök. Mindezek vonzó és könnyű prédát jelentenek a bűnözőknek, elősegítik az áldozattá válás lehetőségét.

A bűncselekményekkel okozott kár a fejlett országokban a GDP mintegy 5 százalékát teszi ki, a fejlődő országokban az okozott kár aránya eléri a GDP 14 százalékát, Magyarországon a bűnözés következményeivel kapcsolatos költségek közül csak a bűncselekmények által közvetlenül okozott kárt tartják számon. Ez a vagyon elleni bűncselekmények körében az elmúlt tizenöt évben ötvenszeresére nőtt, ami jelentős növekedést mutat, még akkor is ha az infláció hatását leszámítjuk, ha a közvetett csak becsülhető veszteségeket is figyelembe vesszük ez az érték jóval magasabb. A növekvő kárral fordított arányban csökken az okozott kár megtérülési aránya, az elmúlt években ez a mutató kicsit haladta meg a tíz százalékot.

A bűnözés növekedése ellenére nem érzékelhető a társadalom védekező képességének növekedése, az állampolgárok részéről közömbösség, érdektelenség

tapasztalható elsősorban másokkal szemben, de gyakran tapasztalható felelőtlenség önmagukkal szemben is, ami elősegíti az áldozattá válást. A már bekövetkezett bűncselekmények felderítését megnehezíti a hatóságokkal való együttműködési készség, a tanúskodási hajlandóság csökkenése, ami nem kis mértékben járul hozzá a már említett felderítési mutatók romlásához.

A vidék itthon kevésbé urbanizált, hagyományosabb termelési technológiájú és értékrendszerű, mint Nyugat-Európában. A vidéket sok és nagy önállóságú, de forrásokkal gyengén ellátott önkormányzat irányítja, s ez megnehezíti a hatásos közbiztonsági politika érvényesítését. A települések többségének nincs közbiztonsági koncepciója, illetve a korábbi gyakorlatnak megfelelően kimerült a „több rendőrt az utcára” elv, az állami szerepvállalás kizárólagossága iránti elvárásban.

Az elmúlt évtizedekben új és igen veszélyes bűncselekmény típus jelent meg, a környezet- és természetkárosítás, ezek száma az elmúlt néhány évben jelentősen növekedett. Ezek egy része a környezetre veszélyes üzemek működésével, az ilyen típusú hulladékokkal, illetve azok jogellenes elhelyezésével, illegális szeméttlerakással, kábelégetéssel függenek össze. Másik részük a nemzetközi átlat-, különösen madárkereskedelemmel kapcsolatos és egyre inkább szervezett formában jelennek meg.

A rendszerváltás után merőben új helyzetet teremtett, hogy a szomszéd országokban élő magyarság visszakerült nemzeti látókörünkbe, ezzel együtt a nem jó szándékú emberek lehetőségei is nagyobbak. A határok átjárhatósága és az utazások könnyebbé válása, a magasabb életszínvonal, a nagyobb zsákmány reménye miatt, megnőtt az érdeklődés a külföldi bűnözők részéről, de a potenciális áldozatok száma is növekedett a turisták növekvő száma miatt. A nagyobb turista központokban, elsősorban Budapesten kialakult a turisták körében egy kedvezőtlen kép az alacsonyszintű közbiztonságról, amelyet az egyes diplomáciai szervezetek „fekete listák” közreadásával is erősítenek, ráirányítva a figyelmet azon vendéglátó ipari intézményekre, taxi társaságokra, amelyek potenciális veszélyt jelentenek a vendégeknek.

2. 3. Egyeki helyzetkép

2. 3.1. Egyek demográfiai helyzete

Egyek állandó lakosainak száma 2005-ben 5900 fő volt. az 1. táblázaton nyomon követhető a nagyközség népességének az alakulása az elmúlt években, jól látható, hogy az elmúlt években a lakosság száma folyamatosan csökkent.

1. sz. táblázat.

Életkor	2003			2004			2005			2006		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
0 - 3	121	154	275	138	158	296	140	142	282	147	139	286
4 - 5	70	73	143	70	70	140	54	84	138	67	69	136
6	29	36	65	25	39	64	43	37	80	46	26	72
7 - 8	74	88	162	66	83	149	57	79	136	70	72	142
9 - 11	128	120	248	129	119	248	151	105	256	122	96	218
12-13	72	60	132	76	75	151	91	82	173	80	87	167
14	42	34	76	44	33	77	32	33	65	40	45	85
15-17	108	118	226	124	115	239	133	112	245	107	125	232
18	36	49	85	31	37	68	38	37	75	35	42	77
19-20	35	29	64	78	98	176	67	84	151	65	72	137
21-24	160	184	344	147	170	317	149	170	319	138	164	302
25-50	1020	1131	2151	974	1082	2056	972	1083	2055	947	1076	2023
51-60	370	366	736	363	366	729	374	377	751	383	389	772
61-62	78	56	134	78	56	134	79	56	135	72	57	129
63-69	259	185	444	274	181	455	269	174	443	275	161	436
70	27	27	54	26	21	47	32	27	59	27	28	55
71-80	283	150	433	273	155	428	262	143	405	256	145	401
81>	109	43	152	113	41	154	85	77	162	114	56	170
összesen	3021	2903	5924	3029	2899	5928	3028	2902	5930	2991	2849	5840

A népesség fogyásának a mértéke folyamatos, de legalább lassuló. A helyben foglalkoztatottak száma 996 fő. Főbb foglalkoztatók: MEDICOR Kéziműszer Rt, Dispomedicor Rt, Nádgazdasági Kft, Szőghatár Kht, Tisza-Tó Uszoda Kft, Gyalázka Bt, Piremon Rt, és az Önkormányzat.

A 2. táblázat a születési-halálozási arányokat és a házassággal kapcsolatos adatokat mutatja.

2. táblázat

év	születés	halálozás	házasság	válás
2003	77	96	27	2
2004	60	94	23	4
2005	72	102	21	2
2006	73	108	17	3

A 19-60 év közötti korosztályból mintegy 1292 fő a munkavállaló. A munkába járási szokásokat elemezve arra a következtetésre juthatunk, hogy a fenti létszámból mintegy 389 fő jár el más településre dolgozni. Jelenleg 640 fő munkanélküli található a községben. Az egyeki munkanélküliségi mutató 18,4 %, az országos érték fölött van.

Az érettségizettek és a diplomások aránya mintegy 16 % (2001. évi népszámlálási adat), az országos átlag alatt van.

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 320 fő, a segélyezésre a nagyközség mintegy 102 millió forintot fordít évente.

Az elmúlt évtizedben több, mint duplájára nőtt az Egyeken bejelentett gépjárművek száma, ma meghaladja a 1032 darabot. Ehhez járulnak még a környező településeken regisztrált járművek, akár átutazóban, akár célforgalomban.

A településen működő főbb vendéglátó egységek száma 17. Összetétele azonban korántsem kedvező, kevés a fiatalok által is látogatható kávézó, illetve cukrászdák és zenés szórakozóhelyek száma. Egy község lakosságmegetartó erejének fontos eleme az, hogy biztosítsa a szabadidő kultúrált eltöltését.

2.3.2. Egyek geográfiai helyzete

Egyek 11 km²-en, Hajdú-Bihar megye nyugati szélén, a Tisza folyó mellett terül el, ebből 3.8 km² a beépített terület. A település K-Ny irányú kiterjedése mintegy 1,5 km, É-D irányban 3 km. A lakóterület nagy része családi házas beépítésű, a 2000 háztartás kertés házakban él, tipikusan 700-1200 m²-es telkeken áll, de vannak elhanyagolható mennyiségben sűrűbb beépítésű részek is 2 lakásos társasház formájában.

A nagyközség belterülete ivóvízzel, telefonnal, villamos energiával és gázzal teljes mértékben ellátott, csatornázottsága mintegy 98 %-os, a belterületi utaknak mintegy 35 %-a pormentes.

A nagyközség megközelítése kedvező, a vasúti és busz járat is van a településen. A közlekedési hálózat minden forgalmat a központon keresztül vezet, emiatt a nagyközség központja terhelt.

A nagyközség sajátossága, hogy 3 db külső lakott terület tartozik hozzá, melynek lakónépessége is jelentős. Egyek-Telekháza 606 fő, Egyek-Félhalom 285 fő, és Ohat 102 fő.

A nagyközség külterületén lévő mezőgazdasági célú területek egy része gyenge-közepes termőképességű szántó, gyeper, legelő. Az elmúlt években a mezőgazdasági területeken több gazdasági célú épület épült, állattartási, tárolási célból. A mezőgazdasági hasznosítású területeken mezőőri szolgálat nincs.

2.3.3. Bűnügyi helyzetkép

A Balmazújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területén az ismertté vált bűncselekmények számának korábbi kedvező alakulása megtorpant, 2006-ban 553 eset került regisztrálásra.

Az ismertté vált bűncselekmények számának alakulása 5 év távlatában

Bűncselekmények száma	2002	2003	2004	2005	2006
Kapitányság	560	450	535	536	553
Egyek	153	113		135	128
Ebből: betöréses lopás	42	25	52	42	15

1. Főbb megállapítások:

1.1. A gyermek- és fiatalkorú bűnözés társadalmi környezetére tett főbb megállapítások

- ♣ Problémaként jelentkezik a szabadidő kontroll nélküli eltöltése, a bűnmegelőzési szempontból biztonságos, olcsó szórakozási-szabadidőtöltési lehetőségek hiánya. Kevés a fiatalok számára vonzó és egyben kontrollált kisközösség, mint pl. egyesületek, klubok, körök, egyéb kultúrált színterek.
- ♣ Szükséges a már működő civil szervezetek tudatosabb nyitása a korosztály felé.
- ♣ A jogismeretre és jogkövetésre való nevelés, a közösségi és szülői kontroll fejlesztése elkerülhetetlen.

- ♣ Fontos a korosztállyal foglalkozó pedagógusok módszertani felkészítése: devianciák korai felismerése, drogmegelőzés, elterelő módszerek alkalmazása. Az életvezetési problémával szembesülő gyermekek, és fiatalok számára megsegítést jelenthet az iskolai pszichiáter.
- ♣ Az intézményrendszerben - a korosztályt segítő problémák megoldásához - kevés a mentálhigiénés szakember. A kommunikációs készség, az önértékelés, a stressz-kezelés, az erőszakmentes kommunikáció és az érdekérvényesítés készségeinek fejlesztésére nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
- ♣ A jelenleg iskolai keretek között – pályázati forrásból – működő Kortárs képzés folyamatossá tétele és finanszírozása továbbra is szükséges.
- ♣ A fiatalok számára főként a sportolás jelenti az aktív kikapcsolódást, azonban a helyi tömegsport önkormányzati támogatottsága alacsony. A közösségért végzett tevékenység a sport területen példaértékű.
- ♣ Nincs a nagyközségben egyéb amatőr sportolásra kialakított nyílt tér.

1.2. A települések biztonságára vonatkozó főbb megállapítások

- ♣ Szükséges a közterületi társadalmi jelenlét, a rendőri és polgárőri együttműködés segítése az önkormányzat támogatásával.
- ♣ Fontos feladat a közterületek közbiztonságának javítása, főként a rendőri jelenlét fokozásával.
- ♣ Az önkormányzat fokozott szerepvállalása elengedhetetlen a közbiztonság stabilizálása érdekében, minden anyagi és erkölcsi támogatást meg kell adnia a közrend érdekében munkálkodó rendőrségnek és polgárőrségnek.
- ♣ A vandalizmus és a rongálás, valamint a szemetelés komoly terhet jelentenek. Általában gond az itt élők környezeti, természeti és kulturális értékek iránti érdektelensége.
- ♣ Az ebtartással kapcsolatos normák betartása elégtelen.
- ♣ Településünk polgárainak körében a környezeti, természeti és kulturális értékek megbecsülése, megőrzése (a közterületek tisztasága) ösztönzésre szorul. Nincs olyan szervezet, mely a közterületek rendjére felügyelnék.
- ♣ Nem kap kellő figyelmet az idős, egyedülálló korosztály, az időskori szociális ellátás e szempontból fejlesztendő.

1.3. Családon belüli erőszakra vonatkozó főbb megállapítások

- ♣ Kiemelkedő fontosságú, hogy hiányos a lakosság erőszakmentes konfliktuskezelési képessége, támogatni kell e módszerek terjesztését.
- ♣ Felméretlenek azon körülmények, melyek a családon belüli erőszakra hatással vannak.
- ♣ Érezhető egyfajta közösségi közömbösség és egyéni félelem a felderítésben való részvételből származó retorziók miatt.
- ♣ Fejletlen, hiányzik a családon belüli áldozatok és elkövetők kezelésére irányuló módszertan.
- ♣ Kevés a területen működő szakember és az érintett intézmények közötti együttműködés is fejlesztésre szorul. Fontos az erőszakmentes konfliktuskezelési technikák lakossági megismertetése és népszerűsítése.

1.4. Az áldozattá, illetve sértetté válás megelőzése, áldozat segítés, az áldozat kompenzációjára vonatkozó főbb megállapítások

- ♣ Nem működik az ismertté vált bűncselekmények áldozatainak és a bűncselekmények körülményeinek elemzése.
- ♣ Alapvető probléma az áldozati célcsoportok (gyermekek, fiatalok, idősek, fogyatékosokkal élők, hajléktalanok stb.) felkészítetlensége és az átlag állampolgárok könnyelmű és hanyag magatartása.
- ♣ Fejletlen a társas-, mentális segítségnyújtás és nincs kialakult gyakorlata a kárenyhítésnek sem.
- ♣ A kultúrát alkoholfogyasztás mintái közvetítésre, terjesztésre várnak.
- ♣ Komoly hiányosságok mutatkoznak a lakosság mentális és fizikai és nem fizikai önvédelmi képességeinek terén.
- ♣ Hiányosság, hogy nincs áldozatvédelmi referens sem a rendőrségen, sem az önkormányzatnál.
- ♣ Hiányos az áldozattá válás megelőzésére irányuló szolgáltatások ismerete és a tudatállapot módosító szerek használatáról szóló tájékoztatás.
- ♣ A jelzőrendszerben érintett intézményi szakemberek nincsenek kellőképpen felkészítve saját maguk áldozattá válására (mediációs, szupervíziós technikák alkalmazása).
- ♣ A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók, fogyatékosokkal élők, idősek korúak, csellengők, mint áldozati célcsoportok megfelelő felkészítése hiányos.

- ♣ Gyengeség, hogy nem fordítanak kellő figyelmet az iskolán belüli kortárs kirekesztésre, valamint az egyre erősebb rasszista megnyilvánulásokra.

2.3.4. Megelőzés területei

Áldozatvédelem

Gyermek-, fiatalkori bűnözés, sértetté válás

Családon belüli erőszak kezelése

ORFK Vezetői intézkedés határozza meg a családon belüli erőszak kezelésének rendőri végrehajtását. Ennek értelmében minden egyes jelzésre a rendőr a helyszínen intézkedik, és „Adatlap”-ot készít a gyermekjóléti szolgálat részére a tapasztaltakról. A szükséges azonnali intézkedések mellett folyamatos értékelő elemző munkát végeznek a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó bűnelkövetési formák sajátosságainak feltárására. A prevenció másik iránya a veszélyeztetett kör (gyermek, nők) felvilágosítása. Szoros kapcsolatot tartanak a gyámhatósággal, illetőleg a gyermekjóléti szolgálattal. Különös gondot fordítanak arra, hogy családon belüli erőszak kezelése érdekében a szolgálatok felé a szükséges jelzéseket megtegyük.

Időskorúak védelme

Az időskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények felderítésére és megelőzésére helyi szinten intézkedési tervet készítettek abból a tényből kiindulva, hogy az érintett korosztály potenciális célpontja a bűnözőknek, akik gyakran kihasználják kiszolgáltatottságukat, jóindulatukat, jóhiszeműségüket. A legnagyobb veszélyt a vagyon elleni bűncselekmények jelentik, ezen belül is a zseblopás, besurranásos lopás, trükkös lopás.

Megelőző, felderítő tevékenységet a folyamatos helyzetértékelés megállapításai alapján tervezik meg.

2.3.5. A balesetek megelőzése érdekében tett intézkedések

2.3.6. Önkormányzat bűnmegelőző tevékenysége

Az önkormányzat és intézményei fontos szerepet tulajdonítanak a bűnmegelőző tevékenységnek. A szakmai munka eredményességét, zökkenőmentességét nagymértékben elősegíti a helyi rendőrséggel, fennálló napi kapcsolattartás, míg a lakosság igényeinek való megfelelés elengedhetetlen feltétele az önkormányzattal való szoros együttműködés. A megelőző munkában nagy hangsúlyt fektet a felvilágosító tevékenységre, melynek során minden olyan információt el kell juttatni a veszélyeztetett személyi kör részére, mely a jogsértések megelőzését eredményezheti.

A települési közrend és közbiztonság érdekében az állami és önkormányzati szervezetek együtt kell működniük.

A települési rend és tisztaság védelméről az önkormányzat szervezett úton nem gondoskodik.

A felügyelet jelenlegi tárgyi feltételei elégségesek a feladatok megfelelő színvonalú teljesítéséhez. Nem tűnik indokoltnak a felügyelethez telepített feladatok, illetve a kényszerítő eszközök bővítése.

A gyámhatósággal, illetve a gyermekjóléti szolgálattal évek óta jó a rendőrség kapcsolata, és a hatékonyabb együttműködés érdekében a Rendőrkapitányság és a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat közötti megállapodás értelmében amennyiben kiskorú gyermek sérelmére bűncselekmény elkövetésére kerül sor, vagy bűncselekmény kapcsán kiskorú személy az elkövető, a Rendőrkapitányság adatlapot tölt ki, melyet megküld a Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Szolgálat részére. A családgondozók felveszik a

kapcsolatot a családdal és a gyermekkel, és amennyiben a család együttműködő, alapellátás ~ keretében gondozásba veszik.

2.3.7. A tűz és katasztrófavédelmi körkép

A tűzoltóságok az önkormányzati és területfejlesztési minisztérium irányítása alatt álló rendvédelmi szervek, amelyek 2000-től a polgári védelmi szervekkel összevonva egy egységes szervezet keretében végzik munkájukat. A szervezet vezetője az ÖTM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Főigazgatója, aki a tűzoltóság felett szakmai felügyeletet gyakorol, a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságok igazgatói útján. A megyei igazgatóságok közvetlen alárendeltségében, a helyi, polgári védelmi kirendeltségek működnek. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 2.§ (2) bekezdése kimondja, hogy: „A tűzoltás és a műszaki mentés azon önkormányzatok kötelező közszolgáltatási feladata, amelyek készenléti szolgálatot ellátó hivatásos önkormányzati vagy önkéntes tűzoltósággal rendelkeznek.” Ezen felül még az 1999. évi LXXIV. törvény (katasztrófavédelmi törvény) a tűzoltóságok feladatává tette, hogy részt vegyenek a katasztrófák elleni védekezésben és a következmények felszámolásában. Ehhez kapcsolódóan katasztrófa helyzet esetén a főigazgató közvetlenül utasítást adhat a tűzoltóság egységeinek mentési feladat végrehajtására, katasztrófavédelmi tevékenységre való felkészítésre, a jelentéstételre, működési területük elhagyására, továbbá rendkívüli készenléti szolgálatuk ellátására, mint ezt tette a közelmúltban is a tiszai árvizek esetében.

A településünkön önkéntes községi köztestületi tűzoltóság működik. Ennek alapvető célja az az uniós koncepció, hogy minden embernek joga van ahhoz, hogy a jelzéstől számított 20 percen belül megérkezzen a segítség, jelen esetben a tűzoltóság. Manapság sarkalatos kérdés ez, mivel ebben a tekintetben léteznek fehér foltok, amelyeket átcsoportosítással, új tűzoltóság létrehozásával, illetőleg az önkéntes, köztestületi tűzoltóságokkal lehet megszüntetni. A köztestületi tűzoltóságok működhetnek egy település védelme érdekében, illetőleg több település összefogásaként több települést ellátva is. Megfelelő technikai ellátottság esetén részükre a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok rovására működési terület is adható.

A önkéntes köztestületi tűzoltóság működésének és fenntartásának költségeit a központi költségvetés hozzájárulásként, a létesítés és a fejlesztés költségeit pedig pályázat útján biztosítja. A finanszírozás alapvetően a működési költségeket biztosítja, fejlesztésre, felújításra nem fordítható, azonban az évek folyamán a működési kiadások folyamatosan emelkednek, emellett számos kötelezően elvégzendő feladat is jelentkezett, amelyeket nem jelenítették meg

a normatív támogatásban (kötelező biztosítások, éves biztonságtechnikai felülvizsgálatok, illetve azok kibővítése szinte minden eszközre). Az tény, hogy a kötelezően készenlétben tartandó technikai eszközök működőképességének biztosítása a közüzemi díjakkal egyetemben szinte teljesen felemésztik a támogatást.

A tüzesetek mellett beavatkozást eredményeznek még a nagyobb esőzések is, mára már egyre nagyobb feladatot igényelnek a heves esőzéseket követően a víz szivatasok. Összességében elmondható, hogy a tüzesetek, balesetek és a víz szivatasok adta feladatokat a rendelkezésre álló eszközökkel sikeresen meg tudják oldani.

2.4. A közbiztonság feladatellátása

2.4.1. Az állam szerepe

Az Alkotmány szerint a Kormány alkotmányos kötelezettsége a közrend és a közbiztonság védelmét szolgáló intézkedések foganatosítása. A bűnüldözés és az igazságszolgáltatás, a rendőrség, az ügyészség és a bíróság fenntartása ugyancsak állami feladat. A bűnüldözés a már megtörtént bűncselekményekre reagál, a közbiztonságot növelő hatása csak közvetetten érvényesül. Az arányos büntetés azonban, amely megelőzi a bűnismétlést, javíthatja a közbiztonságot. Szintén kedvező a közbiztonságra a bűnüldöző szervek hatékonyságának növelése, amely növeli a bűnelkövetés kockázatát, és az igazságszolgáltatás hatásosságának javítása, amely a büntetés elkerülhetetlenségét sugallja a potenciális bűnelkövetőknek.

Amint már korábban többször is említettük a közbiztonság növelésére a bűnmegelőzésnek van a legnagyobb hatása. A bűnmegelőzés alapvető működési – jogszabályi, szervezeti, szakmai, pénzügyi – feltételeinek megteremtése kormányzati feladat, amelynek keretében létre kell hozni az együttműködés szervezeti feltételeit. A bűnmegelőzési programban rögzíteni kell az érintett minisztériumok, országos hatáskörű szervek, adatszolgáltatók feladatait és folyamatos együttműködésének feltételeit. E tekintetben különleges feladatai vannak az igazságügy- és a belügyminiszternek, a pénzügy-, az egészségügyi szociális és családügyi-, a gazdasági és közlekedési-, a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi-, valamint az oktatási-, a környezetvédelmi és vízügyi-, a regionális politika irányítóinak, valamint a cigányság sorsáért felelős kormánypolitikuskoknak. A bűnmegelőzés eredményes megvalósítása érdekében a Kormánynak, a helyi önkormányzatoknak, a központi és helyi hatóságoknak és intézményeknek folyamatosan együtt kell működniük a civil szervezetekkel, az egyházakkal, az üzleti és gazdasági élet szereplőivel és az állampolgárok kisközösségeivel. A rendszer működtetéséhez a kormánynak kell biztosítani az anyagi feltételeket, a bűnözéssel kapcsolatos legfontosabb adatokat, a tudományos eredmények hasznosítását és a szakképzés feltételeit.

A bűnmegelőzés országos szervezete kialakítására a Kormány létrehozta az Országos Bűnmegelőzési Tanácsot, amely jelentős részt vállalt az Országos Bűnmegelőzési Program kidolgozásában. A bűnmegelőzési program kormányhatározat formájában fogalmazta meg azt, hogy a hatékony bűnmegelőzés megvalósítása komplex társadalmi fellépést igényel, amely az állami és a társadalmi szervek, a polgárok és önszerveződéseik bűnmegelőzésben való összehangolt, tevékeny részvételével, illetve támogatásával valósítható meg. Az önkormányzatok, a civil szervezetek és az állampolgárok bűnmegelőzési tevékenységének pályázati formában történő

támogatására jött létre a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány, feladata az állami kárenyhítési feladatok ellátása, a bűnmegelőzési programok támogatása, a katasztrófavédelmi és az áldozatvédelmi programok támogatása.

2.4.2 megyei feladatellátás

A megyei Bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepció 2004-ben készült, majd többször kiegészítésre és módosításra került. A koncepcióban megfogalmazott feladatok végrehajtásával kapcsolatban a Megyei Rendőr-főkapitányság az alábbi főbb megállapításokat tette:

- A vagyonvédelmi koncepció végrehajtásának helyi ütemtervét minden kapitányság elkészítette. Az ütemterv tartalma megfelel a koncepcióban foglaltaknak.
- A jogszabályok, normák, háttér- és segédanyagok minden kapitányságon megtalálhatók.
- A bűnmegelőzési feladatokat is tartalmazó együttműködési megállapodásokat az előadók ismerik, azokat végrehajtják, illetve végrehajtását figyelemmel kísérik.
- A polgárőrökkel, mezőri szolgálattal, vadásztársaságokkal a kapcsolattartás folyamatos. Bár a velük való napi kapcsolattartás elsősorban a közterületi szolgálatot érinti (kmb, járőr), a kapcsolattartókat, elérhetőségeket a bűnmegelőzési előadók is ismerik.
- Vagyonvédelmi cégek minden kapitányság területén működnek. A velük való kapcsolattartás folyamatos, és a legtöbb helyen együttműködési megállapodás szabályozza. A biztonság-technikával foglalkozó üzletek jórészt ezeknek a cégeknek a tulajdonában vannak.
- Szomszédok Egymásért Mozgalom működését öt kapitányság jelezte, de ezek működéséről, a csoportok nagyságáról, az érintett lakosság létszámáról pontos információik nincsenek. Vannak hivatalosan nem nyilvántartott (nem bejegyzett) csoportok is.
- A nagy értékre elkövetett betöréses lopások sértettjeinek tájékoztatása minden kapitányságon folyamatos.
- A műemlékek, egyházi épületek, kegytárgyak felmérése tíz kapitányságon megtörtént,
- A pénzüzetek, jelentős készpénzforgalmat bonyolító és tevékenységet végző intézmények, ATM-ek, és benzinkutak felmérése megtörtént. A nyilvántartások vezetése és a kapcsolattartás (valamint ezek járőrútvonalba történő beépítése és visszatérő ellenőrzése) folyamatos.
- Vagyonvédelmi propagandaanyagot, szórólapot saját erőből készített. Minden kapitányság nagy figyelmet fordít - a helyi sajtón keresztül - a lakosság tájékoztatására. A helyi újságokban rendszeresen beszámolnak a rendőrség munkájáról, az előforduló bűncselekményekről, és ezekkel kapcsolatban mindig adnak vagyon- és áldozatvédelmi tanácsokat.
- Vagyonvédelemmel kapcsolatos rendezvényt öt kapitányság szervezett, polgárőrökkel, vagyonvédelmi cégekkel és önkormányzatokkal karöltve.

2.4.3. Önkormányzat feladatai

- A helyi önkormányzatokról szóló **1990. évi LXV. törvény**, melynek **8. § (1) bekezdése** szerint a települési önkormányzatok a közbiztonsággal összefüggő feladataikat saját maguk határozzák meg. Az önkormányzatnak tehát – az

említett törvényi felhatalmazás alapján – jogában áll saját bűnmegelőzési- és közbiztonsági koncepcióját megalkotni, és megvalósításáról gondoskodni.

- A rendőrségről szóló **1994. évi XXXIV. törvény III. fejezete** a települési önkormányzat és a rendőrség kapcsolatát határozza meg, többek között felhívja a rendőri és az önkormányzati vezetőket a közbiztonsággal kapcsolatos feladatok közös ellátására, a település bűnmegelőzési- és közbiztonsági koncepciója kimunkálására.

Vagyis a társadalmi bűnmegelőzési stratégia, az annak megvalósítását szolgáló kormányzati cselekvési program, csak az önkormányzatok közreműködésével valósulhat meg. Az önkormányzatoknak a helyi rendőrséggel együttműködve aktív és vezető szerepet kell játszaniuk a helyi közösség biztonságát szolgáló koncepciók, tervek kidolgozásában. Kezdeményező szerepük van a helyi jelzőrendszerek, a legkülönbözőbb együttműködési formák szervezésében, a helyi bűnmegelőzési programok koordinálásában, végrehajtásában, valamint folyamatos értékelésében. A helyi önkormányzat ösztönzi és motiválja a helyi közösség szakmai és civil önszerveződéseit.

Az önkormányzat, mint a helyi szolgáltatások és szolgáltató intézmények többségének tulajdonosa, a helyi közigazgatás irányítója, és mint testület, a helyi politika fóruma vezérli, motiválja és koordinálja a helyi bűnmegelőzést. Tanácsadó szerepet vállalhat a magasabb szintű biztonságot szolgáló eszközök és módszerek alkalmazásában, és ehhez forrást biztosíthat. Jogalkotóként és település-tervezőként érvényesítheti azokat a szempontokat, amelyek a helyi közbiztonságot szolgálják. A helyi önkormányzat közvetíteni is képes a helyben elérhető szolgáltatások és a helyi biztonsági szükségletek között. A helyi bűnmegelőzési programok sikerességét azonban jelentősen hátráltatta a kezdeményezések költségvetési finanszírozásának elmaradása, holott az államnak anyagilag is támogatnia kell azokat a civil szervezeteket, amelyek képesek közreműködni a társadalom védelmi képességeinek javításában.

A helyi bűnmegelőzésben a rendőrök mellett a polgárőrök, a közterület-felügyelők, vagyonőrök, a kisebbségi önkormányzatok, természetvédelmi őrök, a védőnők, a pedagógusok, a házi- és szakorvosok, a gyermekvédelem szakemberei, a szociális szakemberek, a családsegítők, a szociális és egészségügyi ellátó rendszerben dolgozók, az alkohol- és drogmegelőzésben és kezelésben résztvevők a legfontosabb szereplők. A társadalom önvédelmi képességének javítása érdekében jelentős feladataik vannak a gazdasági élet szereplőinek is. A vállalkozók számára világossá kell tenni, hogy vagyonuk, alkalmazottaik és ügyfeleik biztonságának védelme anyagi és erkölcsi érdekük, de ezen túl a bűnmegelőzést is szolgálja.

2.5. A közbiztonság feladatellátásának intézményrendszere Egyeken

2.5.1. Rendőrség

A Balmazújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez 4 község tartozik. A Rendőrkapitányság mint központi szerv, Balmazújváros városában helyezkedik el. Az illetékességi területünkön 2 rendőrőrs működik és egy körzeti megbízott. Fenti alegységek székhelyei: Egyek, Tiszacsege.

A létszám adatok viszont közel sem mondhatók optimálisnak, s ennek javulása a közeljövőben sem várható központi keretből. A technikai feltételek és elhelyezési körülmények évek óta nem változtak. Az épület felújításra, korszerűsítésre szorul, melyre belátható időn belül pénzügyi fedezet lesz. 2005. évben a gépkocsi parkban jelentős amortizációs fejlesztés történt,

ellenben azok üzemeltetése a megszorító intézkedések miatt szigorú takarékosagra kényszerít őket.

A fenti korlátok azonban a munka színvonalát nem érinthetik hátrányosan. Előrelépést a jelenlegi állapotokból és az állampolgárok igényeihez igazodva csak a közbiztonsági koncepcióban megfogalmazott célok és prioritások mielőbbi megvalósításával, az önkormányzattal történő szoros együttműködéssel és anyagi támogatásával érhetik el.

2.5.2. Önkormányzat

Egyek nagyközség Képviselő-testületének tagjai rendszeresen részt vesznek a bűnmegelőzéssel kapcsolatos megmozdulásokon. A Képviselő-testület évente foglalkozik a rendőrkapitány közbiztonsággal foglalkozó beszámolójával, lakossági fórumokat, közmeghallgatást szervez közbiztonsági témákban. A **Cigány Kisebbségi Önkormányzat** képviselői ugyancsak részt vettek a közbiztonsági tevékenységében. Kár, hogy ez a szervezet 2006 évben nem alakult meg. A Munkaügyi Központtal együttműködésben évek óta rendszeresen tartanak munkanélküli cigány fiatalok részére különböző szakképesítést adó tanfolyamokat, mely elvégzése után az álláshoz jutást is elősegíti.

Polgármesteri Hivatal

o Településüzemeltetés

A Szöghatár Kht és a kistérségi útfelügyelet napi ellenőrzései során észleli a veszélyhelyzeteket, baleseti forrásokat, útjelző táblák hiányát, takarását. A Felügyelet jelzéseire az Szöghatár Kht. – mint végrehajtó szerv – segítségével operatív módon tud beavatkozni, megszüntetve a veszélyhelyzetet.

A Remondis Tisza Kft. a köztisztasági feladatok ellátásával, az ATEV az elhullott állatok begyűjtésével biztosítja a közegészségügyi veszélyek minimalizálását. A kistérségi gyepmesterek a kóbor ebek befogásával csökkentik a kutya harapásból származó veszélyeket.

A közvilágítás biztosítása önkormányzati feladat. Az útbesorolásnak megfelelő közvilágítás csökkenti a baleseti veszélyhelyzeteket és növeli a személyek biztonságérzetét.

A város szinte teljesen csatornázott, de sajnálatos módon szaporodnak a csatorna-fedlap lopások. A jelzéseket követően az Vízmű ZRt munkatársa gondoskodik a veszélyhelyzet kitáblázásáról, és a fedlapok pótlásáról. Télen súlyos veszélyforrást jelent a közútra kivezetett vizek lefagyása. Ennek észlelése esetén intézkedés történik a víz közterületre való kivezetésének megszüntetésére.

A telepengedély nélkül végzett környezetre veszélyes vagy zavaró tevékenységek észlelése esetén hatósági intézkedés történik a tevékenység beszüntetése érdekében.

Az építéshatósági feladatok keretében a tulajdonosokat kötelezzük a kötelező állagmegóvási feladatok elvégzésére, ezzel megelőzve, hogy az épület állékonysága oly mértékben leromoljon, hogy a szomszéd ingatlant, vagy a közelében tartózkodó személyeket veszélyeztesse. Az intézmény-felújítási munkák során mindig elsőrendű szempont, hogy a baleseti és egyéb veszélyforrásokat megszüntessük. Nem fordulhat elő, hogy a

felújítási munkák elmaradása miatt komoly anyagi kár vagy személyi sérülés történhessen.

Az önkormányzat végeláthatatlan harcot folytat az illegális szemétkerakással, a jelzésekre a környezetvédelmi ügyintéző intézkedik a hulladék eltávolításáról, de rövid idő múlva újra megjelennek a hulladék kupacok.

○ **A hatósági Iroda, gyermek és családvédelem, gyámügy**

A Polgármesteri Hivatal keretén belül működő Hatósági Iroda a szociális rászorult családok, egyedülálló személyek, valamint a veszélyeztetett kiskorúak segítése, támogatása érdekében együttműködik a Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az Szociális Intézmény szakembereivel.

Az alacsony jövedelmű, rossz szociális helyzetű családokban a devianciák újra termelődnek, rendszerint öröklődnek is a változtatásra motiváló pozitív példák hiányában. A gyermekeket veszélyeztető tényezők között a szegénység mellett az alkoholizmus, az elhanyagoló és a túlzottan megengedő bánásmód is jelen van.

Elengedhetetlen a folyamatosan tapasztalható integrációs problémák megoldása. Szükséges a romákat érintő és a romák által okozott konfliktusok közös feloldása a helyi társadalmi feszültségek enyhítése érdekében.

Hiányosságnak tekinthető, hogy az önkormányzatnál nincs önálló szakmai felelőse az oktatásnak, a bűnmegelőzésre és a pályázatfigyelésre kevés a kapacitás.

Az üzletek működéséről és belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló 4/1997. (I.22.) Korm. rendelet alapján az iroda feladatai közé tartozik, többek között a kereskedelmi egységekkel szembeni hatósági eljárás lefolytatása, illetve működési engedélyük kiadása. A működési engedély kiadását követően hivatalból, vagy lakossági bejelentés alapján kerül sor az Egyeken működő szórakozóhelyek működési engedélynek megfelelő üzemeltetésének vizsgálatára, valamint a zajhatárérték esetleges túllépésével kapcsolatos eljárás lefolytatására.

Emellett közbiztonsági szempontból az iroda kiemelt feladatai között szerepel a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. tv. alapján a szabálysértési eljárások lefolytatása. A szabálysértési eljárás keretében kerül sor többek között a 10.000 Ft összeget meg nem haladó lopások esetén a tényállás tisztázására és az eljárás lefolytatására.

○ **Közoktatás, képzés, felvilágosítás**

Az általános iskola létszáma folyamatosan csökken. A szülők, ha tehetik a Tiszafüredi, vagy a Tiszacsegei iskolába íratják gyermeküket. A más településre ingázó általános iskolai tanulók száma meghaladja a 70 főt. A folyamat kettős veszélyt rejt magában. A községünket elhagyó gyermekek gyökértelessé válhatnak, ha szülőfalujuktól távol töltik mindennapjaikat. Megszakad a kötődés, s így folyamatossá lesz a szellemi „elszegényedés”, hiszen ezek a gyermekek tudásuk, tehetségük javát városunk falain kívül kamatoztatják.

Az elvándorlás sújtja az itt maradókat is. Felborul az egyensúly, szegregációs tendenciák alakulnak ki. Az iskola nem tud kellő energiát fordítani a tehetséggondozásra, s nem képes megoldani a felzárkóztatásra szoruló

gyermek egyre súlyosabb magatartási problémáit sem. Az iskolában egyre több az agresszív cselekedet. Fájó, de el nem hallgatható, hogy a gondokat a pedagógusok, s a nyugodt, kiegyensúlyozott légkörre vágyó szülők külső segítség nélkül orvosolni nem tudják. A családok hagyományos státusza megszűnt, a gyermekek fejlődését egyre kevesebb szülő kíséri figyelemmel. A tanulási nehézségekkel küzdő gyermek frusztrációja gyakran agresszióba torkollik. Az egyre szaporodó és súlyosbodó konfliktushelyzetek azt jelzik, hogy a probléma túlmutat az iskola kompetenciáján. A hiányos társadalmi integráció feszültségeket generál. A rossz szociálishelyzetben élő gyermek társadalmi összefogás hiányában maga is a jövőkép nélküli világ sodrába kerül. A szülők gyakran közömbösek. A pedagógusok pedig, bár megfelelő elméleti ismeretekkel bírnak, még sem találnak hatékony nevelési eszközöket a folyamat megfékezésére. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma évről-évre nő.

A nevelés-oktatás területén halaszthatatlan feladat felkészítő és felzárkóztató programok szervezése a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek és fiatalok számára, fontos e programok hatékonyságának rendszeres értékelése.

Az oktatási intézmények együttesen, egymást kiegészítve tevékenykednek a bűn és baleset megelőzés területén:

Nevelési-oktatási intézmények megközelíthetőségének biztonsága:

- sebességkorlátozó- gyermekátkelőhelyet jelző táblák kihelyezése,
- aktív rendőri jelenlét, „látható és segítő” rendőrség,
- biztonságos játszóterek kialakítása,
- kerékpárutak építése.

Megelőző, figyelemfelhívó tevékenységek:

- Oktatási és kulturális intézmények ellátása a diszpécser központba bekötött riasztóval
- Polgárőrség oktatása az alábbi témákban:
 - közlekedés, közrend, közbiztonság,
 - bűnmegelőzés, kábítószer program bemutatásával;
 - szórólapok terjesztése, közlekedési társasjátékok ajándékozása az oktatási intézmények részére,
 - tesztlapok kitöltése - gyalogos és kerékpáros témakörben,
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer résztvevőinek együttműködése,
- Kiskamaszok körében mentálhigiénés szempontú szűrés (Nevelési Tanácsadó),
- Nyári programok a gyermekeknek,
- Biztonságos tér biztosítása a gyermekek szabadidejének eltöltéséhez: nevelési-oktatási és közművelődési intézmények,
- Közösségi szabadidőprogramok szervezése: Közművelődési intézmények

Információáramlás (tájékoztatók) formái:

- szórólapok,
- plakátok,
- helyi médiák: kábel tv, Szolgálat

Együttműködési rendszer kiépítése, fontossága:

- nevelési-oktatási intézmények, Rendőrség, Polgárőrség
- Rendezvények biztosítása: igényes és szakmailag magas színvonalú ellátása.

o **Egészségügy**

Az orvosi rendelőben dolgozó minden orvos és egészségügyi dolgozó a napi munkájához társított egészségnevelő tevékenységében „bűnmegelőző” célzatú hatásra törekszik. Az egészségügyi intézmények és azok alrendszerének vezetői munkaköri kötelességüknek megfelelő módon gondoskodnak a rájuk bízott értékek vagyonvédelméről és a dolgozók munkavédelméről. Az alapellátás orvosai munkaidejükben, azon túlmenően az ügyeleti szolgálat részvételével a bűnüldöző szervek kérésére látelvetet állítanak ki, illetve véralkohol vizsgálatra vért vesznek le.

Az alapellátás orvosai és a védőnői szolgálat munkája során szakszerű megelőző és problémamegoldó tevékenységet fejtenek ki a családon belüli erőszak felszámolása terén.

A közúti és egyéb eredetű balesetek ellátása során az orvosok és a szakdolgozók együttműködnek a rendőri szervekkel.

Az egészségügyi dolgozók – orvosok és beosztottaik egyaránt – betartják és betarttatják az adatvédelmi törvény és az orvosi titoktartás szabályait.

Minden orvos és egészségügyi dolgozó a személyes példájával, magatartásával és életmódjával szolgálja a közbiztonság és a bűnmegelőzés társadalmi ügyét.

2.5.3. Tűzvédelem - Tűzoltóság

Az Egyeki Önkéntes tűzoltóság a fenntartó önkormányzatok irányításával látják el feladataikat, gazdaságilag önállóan. A szakmai felügyeletet az ÖTM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgató gyakorolja, a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságokon keresztül.

Szervezeti felépítése:

A szervezet csúcán egyszemélyi felelős vezetőként a parancsnok áll, aki a szolgálatvezetőként keresztül működteti az intézményt.

Az Önkéntes tűzoltóságok illetékessége a működési területre terjed ki. Működési területéhez 4 település tartozik, ahol végzi a tűzoltást és a műszaki mentést.

Az alapfeladatokon túlmenően a parancsnok a helyi védelmi bizottság tagjaként is lát el feladatot, ennek alapján a közbiztonság megteremtésében is szerepet játszik.

2.5.4 Egyéb intézmények

A nagyközségben olyan intézmény van, melyek működésük során közbiztonsággal kapcsolatos feladatokat is ellátnak, kapcsolatban vannak az önkormányzattal, de tevékenységük teljes mértékben független az önkormányzattól.

Az **Országos Mentőszolgálat Egyeki Állomása** feladata, tevékenységéből fakadóan, az események bekövetkezése után következik, de munkájával csökkenti a bűn vagy balesetek következményeit.

2.5.5. Polgárórség - Az Egyeki Polgárőr Egyesület

Az Egyeki Polgárőr Egyesület 1992. -án alakult meg az Önkormányzat kezdeményezésére, összefogva a polgárőr mozgalomba részt venni kívánó, Egyek Nagyközség közbiztonságáért tenni akaró helyi polgárokat. A feladatait tovább pontosította a polgárórségről szóló 2006.

évi LII. törvény, melyet az Országgyűlés 2006. február 13-i ülésén fogadott el.

Működési területe: A Balmazújvárosi Rendőrkapitányság igazgatási területe. Az Egyeki Polgárőr Egyesület tagja a Hajdú-Bihar Megyei Polgárőr Szövetségnek és az Országos Polgárőr Szövetségnek (OPSZ).

A Polgárőrség tevékenysége során kölcsönösen együttműködik a helyi önkormányzattal, a rendőrséggel, a környezet- és természetvédelmi valamint a gyermekvédelmi szervezetekkel, az Önkéntes tűzoltósággal.

Az együttműködés a tevékenységek közös ellátását, a szakmai tevékenységek segítségét, kölcsönös tájékoztatást, tevékenység összehangolását, valamint a képzési programokban való részvétel elősegítését jelenti.

A közös feladatok vagy szolgálatellátása esetén a polgárőr tevékenysége különösen a felvilágosításra, tájékoztatásra, meghatározott eseményeken való részvételre, helyszínen tartózkodásra és ott a rend fenntartásában való közreműködésre, a közterület vagy esemény megfigyelésére, az eljáró szerv támogatására és segítségére vonatkozik. Az együttműködés tartalmi részét, a közös feladatok ellátásának rendjét a felek írásbeli együttműködési megállapodásban rögzítik

Az Egyeki Polgárőr Egyesület szembeni elvárás, hogy tegye lehetővé a közbiztonság javításáért és megszilárdításáért önként tenni akaró állampolgárok szervezett és célirányos részvételét a bűnözés elleni fellépés, bűnmegelőzés, közlekedésbiztonsága, gyermek- ifjúságvédelem, kábítószer fogyasztás visszaszorítása katasztrófavédelem és környezetvédelem társadalmi megvalósításában. Az elvárásoknak az Egyesület meg kíván felelni, ennek érdekében rendszeresen szervez oktatásokat és él a különböző fórumok adta lehetőségekkel. Képviselet az állampolgárok legszélesebb rétegeit a helyi, területi önkormányzati, rendőrségi, bűnmegelőzési és társadalmi bizottságokban. A szervezet elhatárolódik az erőszak, önbíráskodás, másokat sértő provokatív magatartás, a felfegyverkezés, a félkatonai jellegű szervezeti és működési struktúrák, a politikai érdekeket szolgáló megnyilvánulások minden formájától.

A polgárőr szervezet az önkormányzat egyetértésével a település, nevére utalással az Egyeki Polgárőrség megnevezést használja.

2.5.6. Magánvállalkozások

A nagyközségben több magán vállalkozás is folytat bűn megelőző tevékenységet. Őrző védő tevékenységgel segítik az erre igényt tartó vállalkozások, intézmények őrzését, az általuk kiépített és működtetett „csendes”, a diszpécser központba bekötött riasztó rendszerek jelentősen hozzájárulnak a védett épületek biztonságához. Egyeken az alábbi vállalkozások tevékenykednek:

2.5.7. Civil szervezetek, alapítványok, lakossági kezdeményezés

Az elmúlt két évben kapott nagyobb lendületet a Szomszédok Egymásért, a SZEM mozgalom, a rendőrség és a polgárőrség segítségével, hathatós támogatásával kezdődött meg a civil lakosság önvédelmi mozgalma. A SZEM mozgalom megfelelő működésével, megfelelő technikai eszközökkel kiegészítve igen hatékony eszköz lehet a bűnesetek visszaszorításában, a bűnmegelőzésben.

A karitatív szervezetek, a katolikus karitás, a kamiliánus társaság, és a Máltai Szeretetszolgálat segíti az anyagilag nehéz helyzetbe került családokat és személyeket, segítve ezzel az áldozattá válás és a bűnelkövetés megelőzését

2.5.8. Együtműködés az egyes szereplők között

A Balmazújvárosi Rendőrkapitányságnak együtműködési megállapodása van a területén működő:

- polgárőrségekkel
- vadásztársaságokkal
- családsegítő szolgálatokkal
- általános iskolákkal.

Az önkormányzat különböző formában és különböző mélységben együtműködik a közbiztonság szereplőinek többségével, de egységes elvek szerinti teljeskörű írásbeli, a felek feladatait áttekintő és rögzítő együtműködési megállapodás nincs. A különböző szereplők együtműködése ugyancsak esetleges, a személyes ismeretségen alapulnak, a jogszabályok által megköveteltekén túlmutató, intézményesített együtműködés széles körben nem mutatható ki.

2.5.9. Nyilvánosság

A bűnmegelőzés egyik nagyon fontos eszköze a kommunikáció a lakosság felé. Az Egyeki Hírmondó havi gyakorisággal biztosít fórumot a közbiztonság szereplőinek. A különféle hirdetési újságok is megjelentetnek időnként a bűnmegelőzéshez kapcsolható híreket, hirdetéseket.

2.5.10. Működési feltételek

Amint arról már korábban is volt szó, a bűnmegelőzés alapvető működési – jogszabályi, szervezeti, szakmai, pénzügyi – feltételeinek megteremtése kormányzati feladat, sajnálatos módon azonban nemcsak a bűnmegelőzésre nem jut elegendő anyagi forrás, de még a kötelező állami feladatra, a bűnüldözésre sem jut elegendő pénz.

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten, pénzügyi eszközökkel is segíti a bűnmegelőzést. Támogatja a polgárőrséget, anyagi eszközökkel is segíti a rendőrséget. A bűnmegelőzést támogatja néhány alapítvány, a megpályázható támogatás azonban nagyon alacsony, nagy az igény, érdemben eddig nem sikerült pályázati úton bűnmegelőzési célra forrást szerezni.

2. Swot analízis

Erősségek:

- megalkotására) elhatározás (a koncepció
- feltételrendszer biztosítására) szándék (az anyagi
- eredmény pontos megjelölése célirányos felkészülés és kívánt
- kialakult intézményrendszer
- kiváló szakember gárda

Gyengeségek:

- -
 - együttműködés hiánya
 -
 -
 -
 -
 - szerepének alacsony hatékonysága a bűn- és baleset megelőzésben
 -
- financiális gondok
a szervezett, összehangolt
- motiváció hiánya, közömbösség
nem kellően elterjedt technika
magas munkanélküliség,
gyenge a helyi gazdaság
a média lakosságinformáló
kortárs kirekesztés

Lehetőségek:

- együttműködés megszervezése

Veszélyek:

- a megyehatárok közelsége,
- önkormányzatok forrásszűkítése,
- A kisebbségek aránya magas

4. A közbiztonság fejlesztése**4.1 Célok**

- **Általános cél:** az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a bűnözés csökkentése, a szubjektív biztonságérzet növelése.
- **Középtávú cél:** A közösségi bűnmegelőzés társadalmi rendszerének kiépítése a településen
- **Rövidtávú célok:** a közvetlen, élő és működő kapcsolat kiépítése az önkormányzat, a rendőrség, a helyi intézmények, a gazdasági élet helyi szereplői, a lakossági- civil szerveződések és a lakosság minél szélesebb rétege között. Az önkormányzat bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepciójának elfogadása, a bűnmegelőzésért felelős személy kijelölése. A leírtakhoz források megszerzése pályázat útján, önrész vállalása, elkülönített pénzkeret biztosítása.

4.2. Prioritások

- A nagyközség biztonságának fokozása, a közterület rendjének fenntartása. A község közbiztonságának javításához szükséges rendőri jelenlét biztosítása.
- A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése.
- A droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése érdekében a fokozott hatósági tevékenység mellett, széleskörű intézményi és társadalmi összefogás szükséges.
- A családon belüli erőszak megelőzése, megtörtént esetek megfelelő kezelése. Erőszakos családban felnövekvő gyermekben az erőszakra való hajlam átöröklődik. Kiemelten fontos a problémás családok segítése, mert ezzel az előző pontban megfogalmazott célokért is tudunk egyben tenni.
- Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése, beleértve otthonuk védelmét is.
- Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja.

4.3. Elvégzendő feladatok

- Együttműködés az egyes szereplők között jelenleg törvényi előírás és személyes kapcsolatokra épülve valósul meg, melyet a hatékonyabb közbiztonság megteremtése érdekében írásban rögzített többoldalú együttműködési megállapodásban indokolt megalkotni. Községi Bűnmegelőzési Bizottság létrehozása, az Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal, a Rendőrség, Oktatási intézmények és a Polgárország részvételével. A tárgyalt témától függően, esetenként meghívásra kerülhetnek a civil szervezetek és a vagyonvédelmi vállalkozások képviselői is. Az önkormányzatot a polgármester vagy az általa felkért személy, a Polgármesteri Hivatalt a közbiztonsági referens képviseli. A Bizottság feladata a bűnokok folyamatos feltárása, a megelőzés feladatainak meghatározása és közös végrehajtása. A Bizottság évente értékeli a végzett munkát és tájékoztatást ad az önkormányzatnak.
- A „látható” rendőrség megvalósítása, szolgálat ellátás túlmunkában, speciális csak a várost érintő feladatok ellátása, alacsony üzemeltetési költségű gépkocsi beszerzése, üzemeltetése. A látható rendőrség megvalósítása: elképzeléseink szerint azáltal történne, hogy a városban az önkormányzat támogatásával létrehozunk szabadidős rendőrökből álló, a város közigazgatási határán belül működő járőrszolgálatot. Ezáltal a jelenlegi egy pár gépkocsizó járőr mellett további páros – **igény szerinti** - felállítása lehetséges, mellyel jobb közbiztonság, lakossági megelégedettség érhető el. Feladatai között szerepel a város közterületén előforduló szabálysértések, állampolgárokat irritáló cselekmények megelőzése, megakadályozása azokra történő azonnali reagálás. Az általános iskolák környékén a parkolás rendjének kialakítása valamint a bűnmegelőzési feladatok, környezetszennyezéssel, csendháborítással, közterület rongálással kapcsolatos megelőző feladatok. Ez a járőrszolgálat feleslegessé tenné a mezőri szolgálat felállítását, mert mindazon feladatokat ellátná, melyek a külterületeken elkövetett lakosságot irritáló cselekmények megelőzését szolgálják.
- Segítené a közbiztonság erősítését a közterület-felügyelet beállítása. Ez a feladat nem kötelező feladat, így elfogadása esetén komoly áldozatokat követel a lakosságtól. A feladat-végrehajtás eredményesebb lehet, ha a felügyelő lakossági támogatottsággal találkozik. Az egyenruhás jelenlét a közterületeken közvetve vagy közvetlenül kihat a közbiztonságra, mert van egy bizonyos visszatartó ereje.
- A közterület-felügyelet fenntartása nem kötelező önkormányzati feladat, de működtetése eredményes eszköze a közszolgáltatási feladatok ellátásának
- A közterületen elkövetett bűncselekmények számának csökkentése, a látható és intézkedő rendőri jelenlét fokozásával. A jövőben is kiemelt cél az aktív közterületi jelenlét biztosítása, lehetőség szerinti növelése, a szabályszegőkkel szembeni szigorú fellépés.
- A lakásbetörések megelőzése, felderítése érdekében a lakosság körében erőteljesebben propagálni kell a már több helyen eredményesen működő SZEM mozgalmat és a vagyonvédelmi technikai berendezések alkalmazását.
- Törekedni kell a térfigyelő rendszer – akár mobil formában telepített változatban történő –

- kialakítására. Szorgalmazni kell, és elő kell segíteni a riasztó rendszerek elterjesztését.
- Továbbra is kiemelt erőfeszítéseket kell tenni a kábítószeres bűnözés megelőzésére, úgy a szórakozóhelyen való fogyasztás, mint a terjesztés vonatkozásában.
 - A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése. Az említett korosztály célirányos preventív nevelésével, a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése. (oktatási és közművelődési intézmények,)
 - Biztonságos tér biztosítása a gyermekek szabadidejének eltöltéséhez: nevelési-oktatási és közművelődési intézmények, játszótér,
 - Közösségi szabadidőprogramok szervezése: Közművelődési intézmények
 - Éjszakai segítőszolgálat kiépítése – szórakozóhelyek ellenőrzése (Családsegítők, gyermekvédelmisek bevonásával)
 - A családon belüli erőszak megelőzése, a megtörtént esetek megfelelő kezelése.
 - Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése.
 - Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés. Segíteni kell az állami áldozatvédelmi lehetőségek elérését és koordinálni a veszélyekkel kapcsolatos korrekt és folyamatos tájékoztatást.
 - A település-fejlesztési célok megfogalmazásánál a bűnmegelőzés szempontjainak prioritást kell élvezni. A fentiekén túl a közúti jármű- és gyalogosforgalomhoz igazodó forgalomtechnikai fejlesztések is elengedhetetlenek a közúti közlekedés biztonságosabbá tételéhez.
 - Aktív felvilágosító és propagandamunkát kell folytatni a bűnmegelőzéssel, összefüggésben a rendelkezésre álló kommunikációs eszközök igénybevételeivel (sajtó, rádió, televízió, közmeghallgatás, hirdetések, ellátó szféra munkatársain keresztül, képviselőtestületi tagok mikrokörnyezetén keresztül, személyes példával, ilyen célra szervezett fórumokon, stb.). Az iskolában következetesen és hitelesen kell információt közvetíteni a közömbösség kialakulása ellen, az egyéni védekező reflexek aktiválására. Erősíteni kell a tulajdonok védelmét, az önvédő képességet, s azt a szemléletmódot, hogy mindenki köteles a jó gazda gondosságával eljárni.
 - A média által nyújtott lehetőségek hatékonyabb kihasználása a bűn- és baleset megelőzésben. A meglévő kábel Tv rendszere bűnmegelőzési célból fejleszthető.
 - Az Egyéki polgárőrség megerősítése, az Alapszabály és a Szervezeti és Működési Szabályzatának szigorú betartása és betartatása, a polgárőrség civil kapcsolatainak erősítése, a polgárőrség polgárbarát jellegének kidomborítása, a SZEM mozgalomban való aktív részvételének elősegítése.
 - Kiemelten kell kezelni az Ifjú Polgárőr mozgalmat!
 - A bűnügyi gócok felszámolása.
 - Fejlesztetni kell a lakosság aktivitását.

- kidolgozása. Kistérségi bűnmegelőzési program
- Fő téren. „Kijelölt gyalogátkelőhely” Kialakítása a
- Biztonsági „Zöld szám” bevezetése.
- Bűnmegelőzési fórumok tartása.
- településrészen. Polgárőr csoport kialakítása valamennyi
- Közérdekű munka bevezetése.
- és Közbiztonság feladatkörét referens látja el. A polgármesteri hivatalban a Közrend
- Hosszú távon szükséges az utcai
- szociális munka kialakítása. A nagyközség közvilágítási rendszere
- bűnmegelőzési célzattal felülvizsgálandó.
- A település rendezettségének
- biztosításához szükséges a „Szöghatár” Kht, és a környezetvédelmi
- referens hatékonyabb közreműködése – romos, veszélyes épületek
- lebontása, veszélyes fák kivágása, hatékony, gyors reagáló képesség stb
- Meg kell vizsgálni a város közúti
- jelzésrendszerét, - a szükséges táblacseréket, az új kihelyezéseket be kell
- ütemezni.
- A közutakon forgalomszabályozási
- intézkedésekkel törekedni kell a sebesség csökkentésére elsősorban az
- oktatási, egészségügyi és szociális intézmények környezetében valamint a
- lakókörzetekben is.
- Támogatásra szorul az egyházak és
- családi élettel foglalkozó civil szervezetek erkölcsfejlesztési és
- érték közvetítési tevékenysége. Fejlesztendő a családi életre nevelés és
- mintamutatás.

2. A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, illetve csökkentése

2.1. Kiemelt célok

* **Önkormányzat**

- A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésében, az alkohol- és drog prevencióban érintett valamennyi szervezet és intézmény közötti együttműködésre lehetőséget teremtő koordinációs fórum létesítése és működtetése. Együttműködési megállapodásban a feladatvállalás rögzítése.
- Anyagi forrás biztosítása a bűnmegelőzést szolgáló helyi szabadidős, kulturális és sportprogramokhoz.
- A helyi bűnmegelőzéssel kapcsolatos pályázatok koordinálása.
- Gyermekpszichiáter folyamatos alkalmazása a községben.
- A hatósági ellenőrzés szigorítása az élvezeti cikket árusító üzletekben, és szórakozóhelyeken.
- Szükséges a gyermek- és fiatalokkal foglalkozó intézmények önkormányzati bűnmegelőzési célzatú koordinációjának kialakítása.

* **Önkormányzat – intézményrendszer**

- A sikerélményhez való juttatás és az egyéni fejlesztés szemléletének erősítése az oktatásban.
- Az iskolai nevelési programokban a jogismeret és jogtudat formálásának erősítése, különös tekintettel a bűnmegelőzésre.
- A szülők felvilágosításának elősegítése a fiatalkori bűnözésről, annak kockázatairól.

- Szülői szereppel kapcsolatos felvilágosítás, segítségnyújtás fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekekre, és a tehetséggondozásra irányuló tevékenységek fejlesztése.
- Tehetségkutató programok támogatása a kultúra, az informatika és a sport területén.
- A mentálhigiénés szakemberek számának növelése és szakmai tudásának fejlesztése a korosztályt segítő problémamegoldás, a kommunikációs készség, az önértékelés, a stressz-kezelés, az erőszakmentes kommunikáció és az érdekérvényesítés készségeinek fejlesztésére.
- A csellengő gyermekek számának felmérése, a velük való foglalkozás módszertanának, tevékenységének fejlesztése.
- Gyermekvédelmi gondoskodásban részesülők családi életre való nevelésének elősegítése.
- Együttműködés növelése a bűnmegelőzésben, valamint az e területen ténykedő és együttműködő szervezetek kompetencia határainak rögzítése, szabályozása.
- A fiatalkorúakra, fiatal felnőttekre irányuló non-profit szervezetek által szervezett programok tudatos alkalmazása.
- ♣ **Civil szféra, egyházak**
 - Közreműködés a bűnmegelőzési, alkohol- és drogprevenciók programokban.
 - Kortárssegítői, tanácsadói, utógondozói hálózat segítése
- ♣ **Üzleti szféra**
 - A bűnmegelőzést célzó programok anyagi támogatása

1.2. Széleskörű társadalmi összefogással megvalósítható célok

- ♣ **A bűnmegelőzés ösztársadalmi ügyé tétele**
 - Játzóterek, szabadterei sportolási lehetőségek kialakítása, illetve bővítése.
 - Anyagi, ill. szociális okokból veszélyeztetett gyermekek és fiatalok számára helyi szintű program kidolgozása és működtetése szegregációjuk megelőzésére.
 - Ifjúsági szervezetek, közösségek és azok tagjainak számának növelése. A korosztály számára biztonságos szórakozóhely létrejöttének, működésének támogatása. Olcsó (akár ingyenes vagy támogatott) szabadidő eltöltési lehetőségek létrejöttének elősegítése.

2. A nagyközség biztonságának növelése

2.1. Kiemelt célok

- ♣ Közterületek közbiztonságának javítása, főként a közterületi jelenlét és a lakossági kapcsolatok fejlesztésével.
- ♣ Az önkormányzati felelősség és szerepvállalás további erősítése a bűnmegelőzés területén.
- ♣ A hatósági tevékenység során következetes jogalkalmazói gyakorlatot kell folytatni a szabálysértési eljárásoknál és a közterületek igénybevitelével kapcsolatos ügyekben.
- ♣ A célok megvalósítása érdekében az önkormányzat anyagi és erkölcsi eszközökkel támogatja a rendőrség és a polgárőrség munkáját. A támogatási rendszer konkrét – feladatorientált – és ellenőrizhető módon történjék.

2.2. Önkormányzat – intézményrendszer

- ♣ Az utcai szociális munka kialakítása
- ♣ Az idősek, egyedülállók korosztályára irányuló szolgáltatások, az időskori szociális ellátás bűnmegelőzés célzatú fejlesztése.
- ♣ A szociális ellátórendszer fejlesztése, illetve bővítése.
- ♣ A környezetkárosító tevékenységek megelőzése érdekében szükséges a jogkövető magatartás ösztönzése. Segíteni kell a környezettudatos gondolkodás kialakítását.

2.3. Foglalkoztatáspolitikai

- ♣ Munkahelyteremtés.
- ♣ Az illegális munkavégzés visszaszorítása, a megélhetési bűnözés csökkentése.
- ♣ A megváltozott munkaképességűek számára speciális foglalkoztatási módok kialakítása.

2.4. Önkormányzat – rendőrség – polgárőrség

- ♣ Rendőrség és polgárőrség együttműködése, a közterületi jelenlét fokozása.
- ♣ Az itt élők értékrendjében a környezeti, természeti és kulturális értékek iránti megbecsülés, valamint megőrzés motiválása.
- ♣ A közösségek fejlesztésének elősegítése.
- ♣ A polgárok és az üzleti szféra folyamatos tájékoztatása a veszélyekre vonatkozóan.
- ♣ Az eb tartással kapcsolatos szabályok fokozott ellenőrzése.

2.5. A közterületek közbiztonsága

- ♣ A rendőrség elérhetőségének biztosítása a városban - telefon, fax, internet stb.
- ♣ A rendőrség és a civil szféra együttműködésének fejlesztése.
- ♣ A megelőzési és beavatkozási tevékenység fejlesztése.
- ♣ Jelzőrendszer kialakítása és működtetése a polgárok körében.
- ♣ Együttműködés fejlesztése a civil szférával.
- ♣ Tájékoztatás megteremtése a település lakói felé.

2.6. A családon belüli erőszak visszaszorítása

- ♣ A családon belüli erőszakra ható feltételek, körülmények meghatározása és felmérése.
- ♣ Az erkölcsi nevelés, érték közvetítés, mintamutatás, valamint az együtt- és családban élésre való nevelés fejlesztése.
- ♣ Az egyházak és családi élettel foglalkozó civil szervezetek érték közvetítő tevékenységének támogatása. Az erőszakmentes és konfliktuskezelési technikák megismertetése és népszerűsítése.
- ♣ A családon belüli erőszak áldozatainak és elkövetőinek kezelésére irányuló módszertan fejlesztése és kapcsolódó programok kialakítása.

2.7. Az áldozattá válás megelőzése

- ♣ Az iskolán belüli kortárs- kirekesztés megelőzésének, megszüntetésének elősegítése
- ♣ Az ismertté vált bűncselekmények áldozatainak, körülményeinek, jellemzőinek elemzése.
- ♣ A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók, fogyatékkal élők, idős korúak, csellengők, hajléktalanok, mint áldozati célcsoportok megfelelő felkészítése az áldozattá válás megelőzésére.
- ♣ A településünkre érkező látogatók személy- és vagyonbiztonságának biztosítása.
- ♣ A mentális- és fizikai önvédelmi képességek elsajátításának elősegítése a lakosság körében. Az önvédelmi képességet fejlesztő egyéni, nem fizikai önvédelmi technikák megismertetése.
- ♣ A kultúrált alkoholfogyasztás társadalmi mintái terjedésének elősegítése.
- ♣ A helyi társadalom toleranciájának, integrációra való hajlandóságának erősítése a büntetett előéletűekkel kapcsolatban.
- ♣ Programok, intézkedések végrehatása a pozitív példák megismertetésére, megerősítésére és a negatív példák ellensúlyozására.

- ♣ *A szabadságvesztés büntetését töltő személy rászoruló kiskorú családtagjainak védelme, integrációs esélyeinek erősítése.*

2.8. Tájékoztatás, kommunikáció fejlesztése

Az önkormányzat kommunikációs csatornái:

- az önkormányzat honlapja
- helyi sajtó
- helyi kábel televízió
- fórumok
- közmeghallgatások
- sajtótájékoztatók
- civil szervezetek informálása

Kistérségen belül célszerű lenne bűnmegelőzési önkormányzati társulás megalakítását kezdeményezni.